

GLASILO KARTONAŽNE TOVARNE LJUBLJANA, IZDAJA SDS V NAKLADI 2.800 IZVODOV. IZHAJA MESEČNO. UREJA UREDNIŠKI ODBOR: GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: MARJAN PISEK, TEHNIČNI UREDNIK: DUŠAN PESEK, TISK KTL—TOZD TIKATRBOVLJE, CESTA TONČKE ČEČ 44, UREDNIŠTVO: ODDELEK ZA SAMOUPRAVLJANJE IN INFORMIRANJE KTL, LJUBLJANA — ČUFARJEVA 16, TELEFON: 320-463. FOTOGRAFIJE: VULIČ, AGNIČ, ŽNIDARŠIČ.

PRESEDSTVU CENTRALNEGA
KOMITEJA ZKJ
PRESEDSTVU SOCIALISTIČNE
FEDERATIVNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

UMRL JE TOVARIŠ TITO

1892 1980

Z žalne slovesnosti, dne 5. 5. 1980 ob 6.15 uri v transportni hali TOZD Kartonazna Ljubljana, kjer smo se poklonili spominu predsednika TITA smo poslali naslednjo brzojavko:

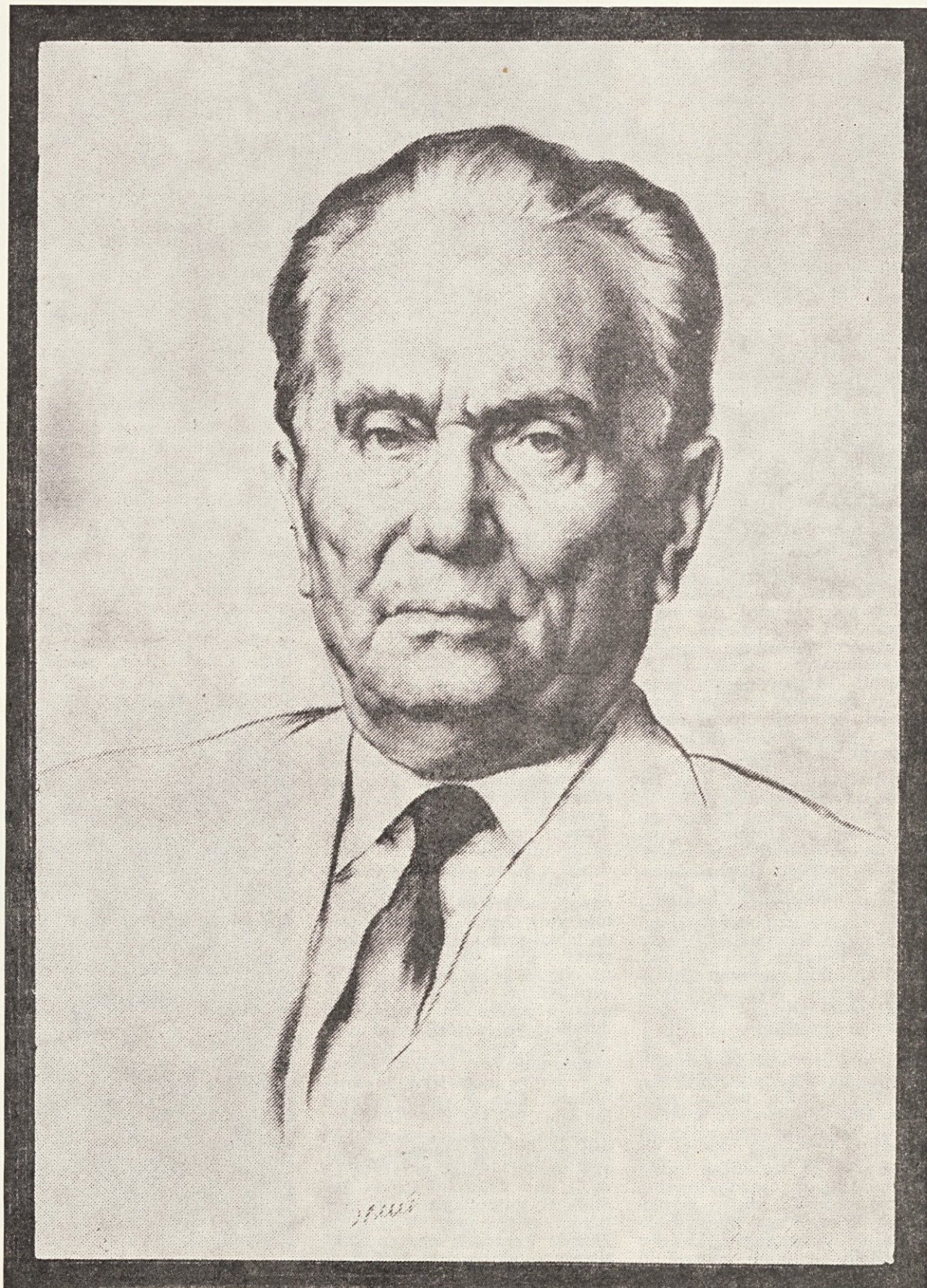
Ob smrti predsednika predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, predsednika socialistične federativne republike Jugoslavije, velikega borca, humanista, revolucionarja, vrhovnega komandanta oboroženih sil, maršala Jugoslavije, tovariša Josipa Broza TITA, vam 2400 delavcev Kartonazne tovarne iz Ljubljane, zbranih na žalnih slovesnostih izreka najgloblje sožalje.

Neizmerljiva, globoka žalost, ki nas preveva v tem trenutku nenadomestljive izgube našega največjega tovariša, idola in voditelja pa nas združuje, ter povezuje v še bolj odločne borce za socialistično samoupravljanje, za takšne tovariške in medčloveške odnose za kakršne se je tovariš TITO boril in delal vse svoje življenje.

TITO in njegova misel še naprej živi globoko v nas vseh, kar bomo dokazovali z našim resnim delom, jačanjem bratstva in enotnosti vseh narodov in narodnosti Jugoslavije in z dograjevanjem samoupravnih odnosov.

S tem in tako bomo nadaljevali neminljivo delo našega učitelja in voditelja tovariša TITA.

Delavci, komunisti
in mladina
Kartonazne tovarne
Ljubljana

ŽALNI ZBOR DELAVCEV KTL

V ponedeljek, 5. maja, ob 6.15, je bil v transportni hali TOZD Kartonažna žalni zbor delavcev TOZD Kartonažna, TOZD PAKO in delovne skupnosti skupnih služb. Žalni zbor je začel predstavnik osnovne organizacije Zveze komunistov DE-30, TOZD Kartonažna, Milan Zavašnik.

V neizmerni žalosti in globoki bolečini, je potekala minuta molka v spomin na tovariša Josipa Broza TITA.

Na žalnih sejah in zborih, so se v ponedeljek poklonili spominu našega dragega predsednika TITA, delavci vseh temeljnih organizacij združenega dela in delovne skupnosti.

Na skupnem žalnem zboru delavcev je o delu, liku in življenju človeka, ki smo ga imeli najrajši, o našem TITU, govorila predsednica Konference osnovnih organizacij Zveze sindikatov Kartonažne tovarne Ahčin Cveta, ki je dejala:

»Umril je naš TITO!« To je bila vest, ki je včeraj popoldne pretresljivo in z nepopisno žalostjo odjeknila v srcih vseh naših narodov in narodnosti, v srcih delavcev in občanov, v srcih 20 milijonov Jugoslovancev ter vseh miroljubnih in poštenih ljudi v svetu, ki so več kot tri mesece spremljali boj tovariša TITA in zdravnikov za njegovo življenje. Do zadnjega dne smo upali, da bo junaško in plemenito srce premagalo težko bolezen. Zato nas je ta kratka toda najbolj kruta vest še toliko bolj prizadela.

Umril je človek, ki smo ga imeli najrajši, človek, ki nam je bil najboljši tovariš in prijatelj. Umril je človek, ki je vse svoje življenje in delo posvetil koristim in ciljem delavskega razreda, ki se je od zgodnje mladosti dalje boril za boljši, srečnejši, predvsem pa svoboden in enakopraven položaj delovnega človeka. Bil je neomajen borec za pravice delavskega razreda, za enakopravnost narodov in narodnosti. Usoden pomen bratstva in enotnosti je vselej izpostavljal kot največjo revolucionarno pridobitev, ki jo je treba čuvati in negovati.

Poslavljamo se od tovariša TITA, od predsednika SFRJ in predsednika Zveze komunistov Jugoslavije, od človeka, s katerega delom in življenjem je najtesneje povezana borba delavskega razreda, narodov in narodnosti, narodnoosvobodilna vojna in graditev samoupravne socialistične Jugoslavije. Tovariš TITO se je sedem desetletij razdal revolucionarnemu delavskemu gibanju, šest desetletij je krepil našo partijo, triinštirideset let jo je vodil.

Bil je legendarni vojskovodja in državnik. Tito je bil obdobje, Tito je bil epoha, velikan naše dobe. Bil je in ostal bo spodbuda za nadaljnje generacije, za boljši jutri. Tovariš Tito je bil človek, ki je teoretično misel spreminjal v revolucionarno prakso. Teoretik, mislec, revolucionar, ki se je znal upreti frakcionizmu in sektaštvu, ki je v odločilnih trenutkih povezal in

Delavci so na žalnem zboru nemo poslušali...

strnil napredne sile v odločen boj proti notranjim in zunanjim sovražnikom. Uspel je reorganizirati, okrepiti in mobilizirati maloštevilno partijo v času porajajočega se fašizma, usposabljal je komuniste za delo v množicah, pri čemer je posebno pozornost posvečal delu komunistične mladine Jugoslavije. Jugoslovanski komunisti so si sledeč Titovi poti pridobili zaupanje ljudstva in bili edina politična organizacija, ki je uspela v najtežjih dneh naše domovine povesti narode in narodnosti Jugoslavije v oborožen boj proti mnogo močnejšemu in sodobno oboroženemu sovražniku in, ki je ta boj tudi zmagovito zaključila. Sredi zasužnjene Evrope je narodnoosvobodilna vojska pod Titovim vodstvom ustvarila svobodno ozemlje.

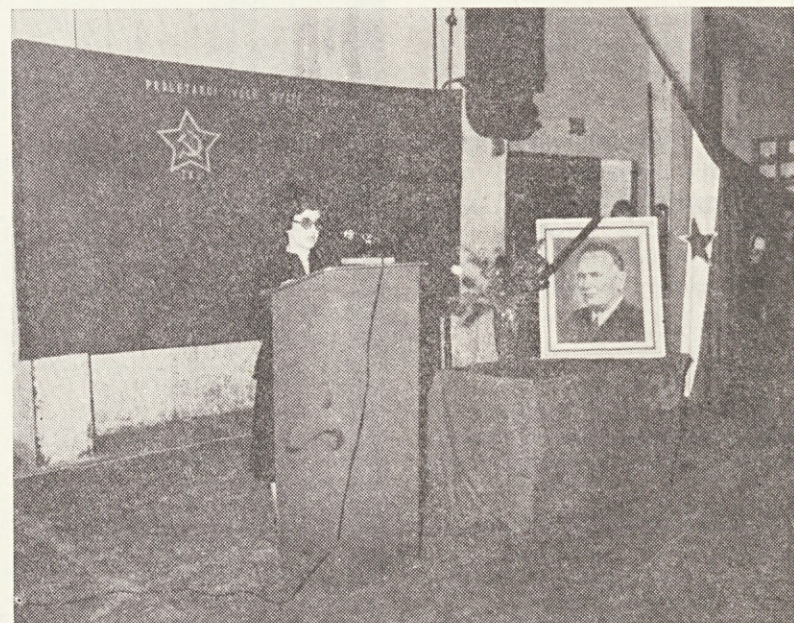
Postavljeni so bili temelji ljudske oblasti, začelo se je rojevati samoupravljanje. Narodi in narodnosti Jugoslavije so pod vodstvom KPJ na čelu s Titom na drugem zasedanju AVNOJ v Jajcu prevzeli oblast in svojo usodo v svoje roke. Tovariš Tito je vseskozi poudarjal, da naši narodi in narodnosti lahko ohranijo svoj obstoj in neodvisnost, da lahko svobodno in nemoteno gradijo socialistične samoupravne odnose le, če se opirajo na socialistično skupnost, solidarnost in povezanost. Vztrajno in dosledno se je boril proti nacionalizmu, šovinizmu in hegemonizmu vseh vrst, boril se je proti pojavom unitarizma in separatizma. Zato je enako odločno kot leta 1941, ko so hoteli fašisti in domači plačanci razdrobiti in podjarmiti našo državo, rekel svoj usodni ne tudi leta 1948, ko se je uprl Informbiroju in Stalinu ter gospodarskim in političnim pritiskom iz Vzhoda in Zahoda. Ne le, da smo se tedaj, tistega usodnega leta 1948 jugo-

slovanski narodi pod vodstvom tovariša Tita uprli pritiskom in grožnjam sovjetskih hegemonistov, iz spopada smo prišli močnejši, monolitnejši in trdno odločeni našo pot nadaljevati.

Tovariš Tito je bil tisti, ki je odločno pokazal pot, po kateri so ponosno krenili jugoslovanski narodi. To je bila pot demokratizacije, samoupravljanja, ekonomskega in socialnega razvoja — pot samoupravnega socializma. Ta pot je bila mnogokdaj težka in naporna, polna težkih preizkušenj, odrekaj in samopremagovanja. Takšna, kot je bila življenjska pot tovariša Tita. Toda bila je edino pravilna. Zato ni slučaj, da to pot imenujemo Titovo pot, da naše delo in razvoj, naše uspehe in dosežke, gospodarske, socialne in po-

litične neločljivo povezujemo s Titovim imenom in delom, da smo našo domovino mi in ves svodoljubni svet poimenovali s Titovo Jugoslavijo. Titova Jugoslavija je danes postala pojem sodobnega sveta, pojem bratstva in enotnosti, miru, svobode in enakopravnosti, vzgled naprednim demokratičnim gibanjem v svetu, vodilo za razreševanje sodobnih protislovij, upanje zatiranim in zapostavljenim, socialistično samoupravljanje pa sistem sedanjosti in prihodnosti, kateremu po vsem svetu priznavajo izvirnost in bodočnost.

Na pobudo tovariša Tita je bil 1950. leta sprejet zakon o izročitvi tovarn v upravljanje delavcem. Trideset let je minilo od tedaj, ko je samoupravljanje postalo temeljni družbenoekonom-

...predstavnico sindikalne konference.

ski odnos, ki pomeni osvobajanje dela in popolno uveljavitev človeka. Socialistično samoupravljanje je gibalno družbenega in ekonomskega razvoja naše družbe.

Tovariš Tito je bil zagovornik razvoja in poglobljanja samoupravnih odnosov, v njem je videl osvobajanje človeka, odmiranje birokratskih in tehno-kratskih odnosov, samoupravljanje je razumel in poudarjal kot pogoj humanizacije naše družbe in medsebojnih odnosov. Vedno pa je tudi poudarjal, da samoupravljanje pomeni veliko mero odgovornosti, solidarnosti, strpnosti, ohranjanja in razvijanja skupnega dela in kolektivnost ter odgovornosti.

Tovariš Tito je postal simbol našega časa, časa narodne in ljudske osvoboditve. Bil je dosleden in zanesljiv prijatelj narodom in osvobodilnim gibanjem, ki so se borili za svojo neodvisnost in nacionalno osvoboditev. Nikoli se ni umikal pritiskom in mednarodnim nasiljem, zasnovanim na pravici močnejšega. Odločno se je uprl blokovski delitvi sveta, odločno se je postavil v bran malih zatiranih narodov. Tovariš Tito je bil eden od tvorcev politike in gibanja neuvrščenih, katero je miroljubni svet sprejel kot edino alternativo blokovski razdelitvi. Neuvrščeni svet mu je zato na 6. konferenci neuvrščenih v Havani s posebno resolucijo izrekel globoko hvaležnost za njegovo neutrudno delo pri uveljavljanju in razvoju politike in gibanja neuvrščenosti.

Tovariš Tito je bil izjemna osebnost, ki ni odločno vplivala samo na zgodovino naših narodov in narodnosti, temveč na zgodovino celega človeštva. Bil je »državljan sveta«. Njegove zasluge so neizmerne, njegova izguba nenadomestljiva.

Težko je v trenutku ko nam srce trga bolečina, ko nam misel zastaja ob neisprosnih resnici, z besedami izraziti in povedati vse tisto, kar čutimo, kar mislimo in vemo o Tebi. Radi smo Te imeli tovariš Tito, bil si resnično naš! Bil si prijatelj, tovariš, vojskovođa, državnik, revolucionar, heroj revolucije in socialističnega razvoja. Bil si kovinar in človek, ki se je razdajal za sočloveka, bil si humanist. Vse naše delo in bivanje je povezano s Teboj, s Tvojim delom, vsi naši uspehi so Tvoji uspehi, vsa Tvoja spoznanja, vse Tvoje delo pa nam ostaja kot neprecenljiva izkušnja in vodilo.

Zapuščina, ki si jo zapustil je dragocena, enkratna, vredna največjega sinu naše domovine. Dragocena in obvezujoča! Idejno politične usmeritve, ki si jih dal in katerih izraz je ustava in zakon o združenem delu ter opredelitve smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, vse, v kar je vkovano Tvoje delo, tovariš Tito, je porok za revolucionarno kontinuiteto našega družbenega razvoja. Porok za to kontinuiteto pa vidimo v Zvezi komunistov in drugih subjektivnih silah, ter v samoupravnem družbenoekonomskem položaju delavca kot nosilca oblasti. Porok za to je federativna ureditev, temelječa na enakopravnosti narodov in narodnosti, na konceptu splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ter neuvrščena politika.

Svoj prispevek so dali tudi mladinci.

Zadnje slovo naših najvišjih družbenopolitičnih predstavnikov.

Kajetan Kovič

T I T O

Rodil se je v Zagorju belem otrok sredi otrok, njegovo edino bogastvo bilo je dvoje rok. S tema dvema rokama so ga poslali na pot: »Doma je premalo kruha, najti ga moraš drugod«. Leta so tekla in z leti fant je doraščal v moža. Pravice ni našel, a kruha le malo sredi sveta. Še zmeraj bile so roke njegova edina posest in stiskal jih je vse češče v trdo jekleno pest. Našel je pot do onih, ki so verjeli v nov svet

Vsi narodi Jugoslavije, delavski razred, delavci in občani smo trdno odločeni nadaljevati pot, ki si jo izbral, saj je to naša pot. To misli tudi ves miroljubni in svobodoljubni svet. To poudarjajo vsi, ki pošteno mislijo. To vemo mi delavci, ki smo se vzgajali v Tvoji šoli, v šoli partije in samoupravljanja.

Bolečina ob smrti tovariša Tita je neizmerna. Premagali jo bomo z delom, s pogumom, s hrabrostjo, z zvestobo. Spoštovanje do Titovega dela bomo najustrezneje izrazili z učinkovitim reševanjem perečih aktualnih vprašanj in problemov, s tovarištvom in nesebičnim ter zavzetim delom, z razvojem in poglobljanjem samoupravljanja, s povečano aktivnostjo v vseh porah našega družbenega in gospodarskega življenja. V vseh teh prizadevanjih bomo brez Tita, toda s Titom. Naj ti bo večna slava in hvala tovariš Tito.

Ljubljana, 5. 5. 1980

in so v srcu nosili nove svobode cvet. Bil je pogumen in hraber borec za srečo ljudi. Zato so tovariši rekli: »Tito, vodi nas ti!« In on je vodil in vedel, kod prava cesta pelja. Tekla so leta in z leti je tudi svoboda prišla. Skoz leta so borbe krvave divjale noč in dan, dokler nam ni luč zasijala. Prižgal jo je partizan. In zdaj ko nam teče življenje mirneje kot v tistih dneh, zdaj ko nam nove težave vzbujajo solze in smeh, zdaj ko je Tito z nami v borbi za srečo ljudi, spet smo se zbrali in rekli: »Tito, vodi nas ti!«

iz TOZD KTL...

PRESEDSTVU SOCIALISTIČNE
FEDERATIVNE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE

Delavci temeljne organizacije VALKARTON LODATEC zbrani na komemorativnem zboru dne 5. 5. 1980 pošljamo predsedstvu socialistične federativne republike Jugoslavije izraze globokega sožalja ob nenadomestljivi izgubi našega vodje revolucije, predsednika Zveze komunistov Jugoslavije, predsednika republike in vrhovnega komandanta maršala tovariša Josipa Broza TITA.

Zavezuje se, da bomo nadaljevali njegovo začrtano pot samoupravljanja, še bolj utrjevali bratstvo in enotnost narodov in narodnosti socialistične federativne republike Jugoslavije in nevrščeno politiko v svetu.

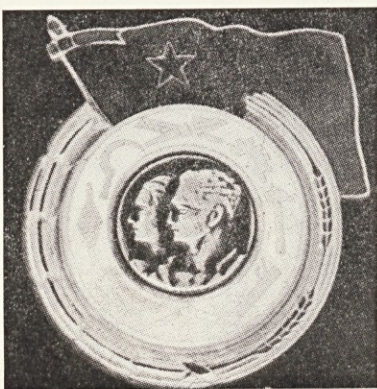
Z vestnim in marljivim delom bomo dokazali, da uresničujemo ideale, katerim je naš ljubljeni maršal posvetil vse sile svojega truda in uspehov polnega življenja.

Delavci
Temeljne organizacije
združenega dela
VALKARTON LOGATEC

CENTRALNI KOMITE ZVEZE
KOMUNISTOV SLOVENIJE IN
PRESEDSTVU SOCIALISTIČNE
REPUBLIKE SLOVENIJE

»Huda bolečina in globoka žalost je pretresla naš kolektiv ob spoznanju, da ni več med nami priljubljenega tovariša TITA. Ob tem izražamo globoko žalost in kljub praznini, ki jo čutimo, se ponosno na vse kar nam je zapustil, obvezujemo, da bomo sledili njegovi viziji socializma in sodobnega sveta.

Delovni kolektiv TOZD
Kartonaža Rakek

Tito nas je odlikoval z redom dela z Rdečo zastavo.

...in poslovnih partnerjev

Prevod teleksa firme PAVIN z dne 8. 5. 1980

Dovolite, da vam ob današnjem pogrebu vašega predsednika države, maršala Tita, izrečemo kot sosedje in poslovni prijatelji vaše delovne organizacije odkritosrčno sožalje.

PAVIN

Vodstvo komerciale
(Dunaj, Avstrija)
Prevod teleksa firme

ANDRITZ

Spoštovani gospodje,
dovolite, da vam ob smrti vaše-
ga visoko cenjenega predsednika

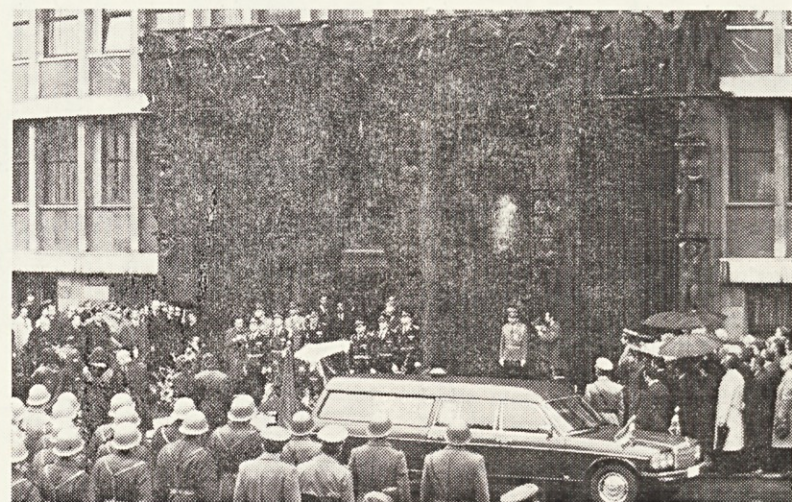
države, maršala Tita, izrečemo
naše najgloblje sožalje.

Tovarna strojev ANDRITZ
Direkcija
(Graz, Avstrija)

31158 YU KTL
Strasbourg, 8/5 80

U času kad jugoslovanski narodi odaju poslednjo počast svom predsedniku maršalu Titu, dovolite da vam jedan bivši oficir francuskih partizana, i suradnici SOFECA izraze svoje saučešće i da se pridruže svim srcem vašoj tuži

Sofeco
le president: Jean Mohn

Pred skupščino.

Izjave delavcev ob smrti tovariša TITA

Kakšno je tvoje počutje ob smrti tovariša TITA? DRAGO KOŠIR mizar v TOZD Kartonažna Ljubljana:

»Titova smrt me je enako boleče prizadela kakor vse državljanke, saj se vsi zavedamo ogromne izgube, ki je nastala.

Na tihem sem le upal, da se bo zdravstveno stanje tovarišu TITU izboljšalo, še posebno zato, ker sem vedel, da gre za zelo intenzivno in prizadevno zdravljenje.«

ZORICA SVRŽNJAK — vhodni kontrolor in namestnik predsednika delavskega sveta v TOZD Kartonaža Rakek izjavlja:

ob smrti tov. TITA me je hudo pretresla vest, ker vemo da nam je pomenil vse, mir, svobodo, pravico, enakost. TITO je človek, ki se ga bomo vseskozi spominjali, njegove ideje nam bodo vodilo še za nadaljnjo graditev socializma. TITO je Jugoslavija! Saj je združil vse narode in narodnosti Jugoslavije, nje gova smrt nam pomeni nenadomestljivo izgubo.

ŠTRUKELJ BORIS — strojnik vzdrževalec in predsednik OO ZSMS TOZD Kartonaža Rakek izjavlja:

TITO sem imel zelo rad. Nisem pa vedel, da smo ga imeli tako radi, in da je nam toliko pome-

nil. To sem šele sedaj občutil in ne morem verjeti, da ga ni več med nami — kajti za nas ni umrl. Potrudil se bom, da bomo v vrstah mladine še bolj gojili njegove nauke in njegovo vizijo prihodnosti.

MULEC STANISLAV — voznik viličarja TOZD Kartonaža Rakek, večkrat udeleženec MDA izjavlja:

Vest o smrti predsednika TITA me je globoko pretresla. Čeprav sem vedel, da je njegovo stanje izredno težko. Nikakor ne morem doumeti, da ga ni več med nami. Zame je bil velik državnik, vojskovodja, heroj revolucije, ustanovil je našo Jugosla-

vijo, da smo se resnično počutili varni in srečni. Trdno upam, da bomo nadaljevali njegovo delo še v naprej, predvsem da bomo obdržali bratstvo in enotnost vseh jugoslovanskih narodov.

VULIČ - DERMOTA IVO vodja impregnacije v DE-30 TOZD Kartonažna Ljubljana:

»Z besedami ne morem izraziti neizmerno žalost, ki jo nosim v sebi ob nenadni izgubi dragega TITA, še posebno, ker me veže mnogo spominov na prijetno srečanje z njim, še iz časov, ko sem pred mnogimi leti služil vojaški rok ravno v njegovi gardi in sem imel čast, поближе spoznati to nenavadno, veliko osebnost.

Kot član ZK pa smatram kot posebno dolžnost, da bom vestno izpolnjeval zaobljubo, ki smo jo dali na XI. kongresu ZKJ, da je Titova pot edina prava pot za naš boljši jutri.«

KLINC ZALKA — TOZD PAKO

Nemo sem obstala, ko sem po televiziji zaslišala tragično vest o smrti predsednika TITA. Skratka zastal mi je dih in korak, oblile so me solze, saj se zavedamo, da smo s tem izgubili velikega človeka, kateri se je vse svoje življenje boril za pravico delavca in mir v svetu.

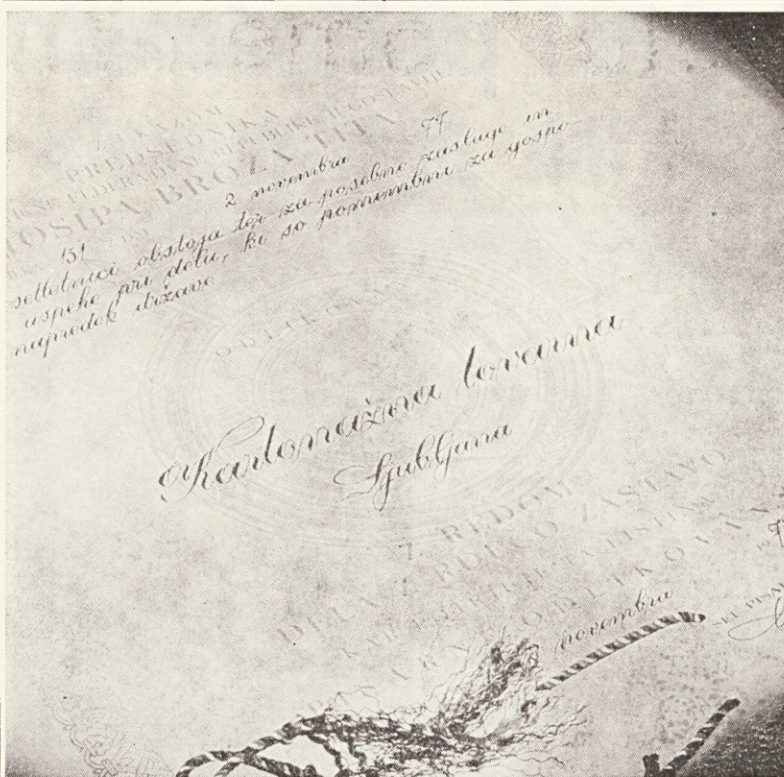
ANŽEL MARIJA — TOZD PAKO

To je bil zame tak šok, kot da bi mi led obdal srce. Ko sem se dobro zavedla, so se mi ulile solze. Nemo sem strmela v televi-

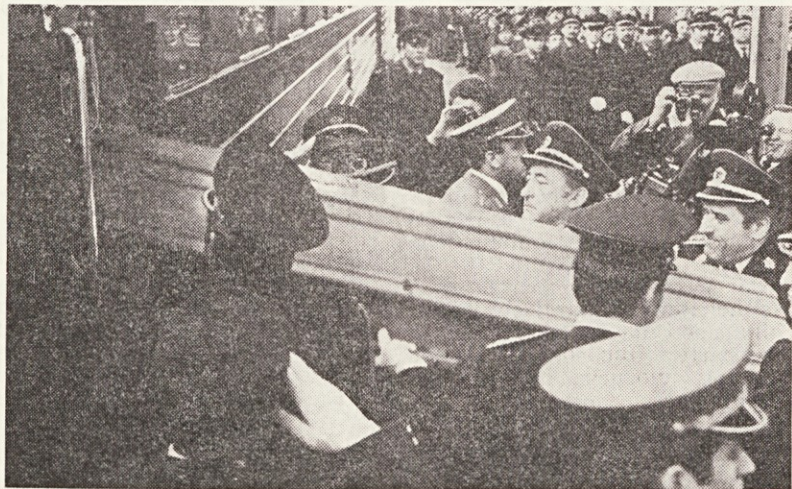
zijski ekran in si v pričakovanju želela, da bi bilo naslednje sporočilo, da to ni res. Ves svet se zaveda, da je izgubil očeta, prijatelja, najbolj pa se počutimo osiromašeni mi Jugoslovani. Zavedamo se, da je najboljša pot, pot TITA in obljubljam, da s Titove poti ne skrenemo.

PETKOVIČ MARICA — TOZD PAKO

Gledala sem televizijo nemo in brez besed. Nekaj časa nisem mogla, nisem hotela dojeti, da je to res, da se je naš TITO predal. Mislila sem, da se to ne bo nikdar zgodilo. Bila sem žalostna in zmedena, solze so mi oblile obraz. Težko je, zelo težko ne samo meni temveč vsem ljudem, ki so imeli radi TITA. Jasno nam je vsem, da je umrl največji sin naše zemlje, TITO. Ne bomo ga nikdar pozabili, nadaljevali bomo z njegovimi idejami in delom.

... Za posebne zasluge in uspehe pri delu, ki so pomembni za gospodarski napredek države.

Na železniški postaji.

V Trbovljah so se poslovili tudi naši delavci iz TOZD TIKa.

Nismo sami

Voljena zemljo
i svi bratski narodi u njoj
obavijena si većitom tugom
jer umro je največji sin Tvoj.

Umro je TITO simbol slobode
sad cela Jugoslavija pati
a mi se kunemo u Tvoje ime
nečemo je nečemo nikome dati.

Umro si TITO ali ime neče
reči ču svakome ko god me pita
jer ti si jedina voljena zemljo
imala borca velikog TITA.

Ugasi se život velikog velikana
al njegova dela ostaju čista
čuvačemo ono što si nam dao
Tvoje će ime večivo da blista.

Titova si zemljo a mi Titovi
pa budi ponosna o Jugoslavijo
TITO je samo umro
ali nas nije same ostavio.

Voljeni družo umro si u maju
u proleču kad se sve radja
zašto si umro sine Jugoslavije
zar nisam mogla ja ako sam
mladja

a sada počivaj u miru TITO
nek Ti je hvala za sve što si dao
zašto si nas u crno zavio
ah zašto si se na kraju predao

Djurić Danica sa sinom Zlatkom

Iz misli...

Edvard Kardelj: Boj za priznanje in neodvisnost nove Jugoslavije 1944—1957 (spomini) Drugo zasedanje AVNOJ — temelj neodvisnosti nove Jugoslavije (stran 42—46)

Tako je bilo tudi z našo zunanjo politiko, oziroma Stalin je tudi tu ravnal in reagiral pretirano previdno. To se je zlasti drastično pokazalo v njegovi reakciji na drugo zasedanje AVNOJ v Jajcu, ki smo ga mi pripravili, vendar o tem nismo poprej obvestili Moskve, ker smo bili prepričani, da bo Stalin proti temu zasedanju. Očitno je celo precenjeval moč zahodnih

vlad na sklepe drugega zasedanja AVNOJ, ker je skorajda zanesljivo računal z mnogo ostrejšimi konflikti, kakor pa so po tlej v resnici nastali.

In tako se je zgodilo, da smo v presledku nekaj dni dobili kar dve depeši. Prva je bila od Molotova in se je glasila nekako tako, da smo s svojimi sklepi na drugem zasedanju AVNOJ zabolli Sovjetski zvezi nož v hrbet. Računali smo z ostro Stalinovo reakcijo, vseeno pa ne s takšno. Toda skoraj v istem času oziroma v zelo kratkem časovnem presledku smo dobili (nadaljevanje na 8. strani)

Pozdrav omladine

Narodna

Družo Tito, oče omladine,
primi pozdrav svoje omladine.

Družo Tito, naša mila diko,
pozdravlja te malo i veliko.

Pozdravlja te i staro i mlado,
družo Tito, ti narodna nado.

Družo Tito, ljubičice bijela,
tebe voli omladina cijela.

Družo Tito, ti si nam jedini
koji daješ pravo omladini.

Družo Tito, mi ti se kunemo,
da sa tvoga puta ne skrenemo.

Leto pomembnih ZGODOVINS

Z letošnje proslave obletnice...

V letošnjem letu bomo s številnimi manifestacijami obudili spomin na pomembne trenutke iz naše zgodovine. S kratkim prikazom teh pomembnih zgodovinskih dogodkov, želimo tudi mi prispevati k praznovanju in obuditi spominov na te pomembne dogodke iz naše preteklosti.

14. aprila smo praznovali šestdeseto obletnico pomembne stavke v Sloveniji, ki se je začela kot del splošne stavke v Jugoslaviji. Pred Leoniščem na Zaloški cesti v Ljubljani je prišlo 24. aprila 1920 do krvavega spopada med orožniki in delavci, ki so korakali proti središču mesta. V tem spopadu so orožniki nasilno zadušili veliko stavko železničarjev in ubili trinajst odraslih in enega otroka ter ranili čez trideset ljudi. S kraljevim ukazom je železnice prevzela vojska in vsakogar, ki ni prišel na delo, so proglasili za vojaškega dezertarja ter ga postavili pred vojaško sodišče.

Težke razmere delavskega razreda so spodbujale hiter porast političnih in sindikalnih organizacij. Tudi stavkovna gibanja so se širila in bila v začetku navadno uspešna. Ščasoma si je delavski razred priboril osemurni delavnik. Pomembne so bile tudi pridobitve na področju delavske zaščite in delavske zakonodaje sploh. Socialno zavarovanje je delovalo, vendar ni zajelo vseh delavcev.

Vse to je lahko delavski razred izbojeval le, ker je organizirano nastopal. Leta 1920 se je revolucionarnim sindikatom pridružila še večina tistih sindikalnih organizacij, ki na ustanov-

nem kongresu Enotnih delavskih sindikatov Jugoslavije niso sodelovale.

Pobudo za združitev vsega delavskega gibanja v Jugoslaviji je dala srbska socialdemokratska stranka. Aprila 1919 je bil v Beogradu združitveni kongres, na katerem so sodelovali zastopniki socialdemokratskih strank Jugoslavije. Na kongresu niso prišli zastopniki Socialdemokratskih strank Slovenije pod pretezo, da ne bi radi razbijali enotnost, ker oportunisti niso bili za združitev. Na kongresu so socialdemokratske stranke sklenile združiti se v enotno delavsko stranko z imenom Socialistična delavska partija Jugoslavije (komunistov). Partija je takoj pristopila k III. internacionali. Obsodila je izdajalsko stališče enega dela jugoslovanskih socialistov. Čeprav je program partije sprejel načelo o revoluciji, diktaturi proletariata ter o delavskih in kmečkih sovjetih, je bil še zelo pomanjkljiv in nedosleden. Največja pomanjkljivost je bila v tem, da ni predvidel pravične rešitve nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Kljub temu je bil ta kongres izrednega pomena. Delavski razred je dobil v novoustanovljeni partiji pravega in edinega predstavnika. Proletariat je začel enotno nastopati v svojih zahtevah.

Po združitvenem kongresu je partija narasla na 60.000 članov. V svojem delu se je opirala na razredne sindikate, ki so imeli v tem času okoli 300.000 članov. To število članstva v partiji odraža napredno razpoloženje ljudi.

... velike stavke železničarjev.

V teh pogojih so leta 1920 — torej mineva šestdeset let — sklicali II. kongres KPJ (Komunistične partije Jugoslavije) v Vukovaru. Z njim je bil zaključen proces združevanja, pa tudi proces odpadanja najbolj oportunističnih voditeljev socialdemokratskega gibanja. Drugi kongres je sprejel program in statut partije. Pomemben sklep tega kongresa je bila sprememba imena partije v komunistično partijo Jugoslavije (KPJ). Čeprav je sprejeti program imel še nekatere pomanjkljivosti, je bilo jasno, da se je komunistična partija Jugoslavije odločila za pot odločnega revolucionarnega boja.

Letos poteka tudi petintrideset let od osvoboditve in mednarodnega priznanja nove Jugoslavije. Sredi aprila 1945 so enote I. in III. jugoslovanske armade prebile sremsko fronto in začele ofenzivo za osvoboditev Hrvaške. Med tem pa so enote II. armade JA že osvobodile Bosno in Hercegovino ter vkrakale v Sarajevo ravno na četrto obletnico začetka vojne, 6. aprila 1945. Enote IV. armade so medtem osvobodile Dalmacijo, Gorski kotar, Hrvatsko Primorje in zahodno Bosno. Nato so nadaljevale operacije v Istri in 1. maja 1945 osvobodile Trst. Ostale tri armade so združene nadaljevale ofenzivo, osvobodile

Posebna izdaja.
 Posvetil stroka v obliki 100.
 V Ljubljani, v nedeljo 23. aprila 1920. Leto IV.
 Tretjina št. 353.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno-demokratske stranke.

24. IV. 1920

Žrtve delavske solidarnosti!

Vselej dopolnje so padli v Ljubljani na Zaloški cesti strelci in tožila so nedolžna žrt. Delavstvo se je zbralo tako, da prikaže istovrstno manifestacijo po mestu ob prihli splošne stavke, včasih pa jo je izdala s svoje sila solidarnosti.

Očitno pripravljajo, da delavstvo ni povzročilo nikakršnih nesilov, nikakršnih krivd. Zaradi tega je možna neravnost in ostali so padli ter ustreljeni do smrti.

13 smrtnih žrtev, okoli 34 težko ranjenih in okoli 40 lažko ranjenih.

Žrtve, ki so padle v delovni vojni, niso bile druge stvari, ki so jih ubili, ampak so bile delavci, drugi strelci in sodelavci. Za te avtorje žrtve niso vse podobne stvari v Sloveniji, zato se ni dovolj, da imo karkoli samo to, niti delavstvo je tudi, da se teh žrtvi in tisti delavski solidarnosti spopadajo materialno.

Sodržni sodelavci! V izredni zavesti, da delavstvo nima dovolj teh nesilov, zato se spopadajo po svojih močih tudi sili in tem, da sicer imo primerno varno, a katero obliko bodo, ki jo je povzročil obkoljen delavski rodbinost.

Obtem, ki zaključujemo to žalostno pogledano, da ni ni pomembna, a katero se drugje socialno politično delavstvo.

1920 se narod, delo se žrtvijo je drugo. Človeka to ve, a delo drugo.

Najboljše sojenje izrekamo tem žrtvam, najboljše obkoljenost in grozni dogodki, ki priložnost dajo in razredni vankoga priložnega strova.

Zbog se nam spopada ne obkoljenost, v katero so se jedeli osredni delavski strova. Tek žrtv spominja iz preteklih dni se nam biti.

Oklicanje republike Jugoslavije v skupščini.

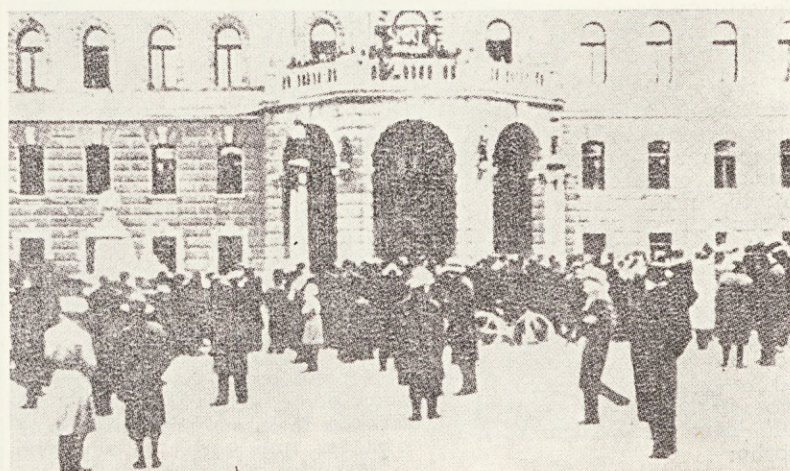
Hrvatsko in prodrle v Slovenijo. Skupno z enotami IV. armade so 9. maja osvobodile Ljubljano. Tedaj je fašistična Nemčija kapitulirala, vendar so obkoljene nemške armade v Jugoslaviji nadaljevale boje do 15. maja 1945. Tedaj je sovražna vojska morala brezpogojno kapitulirati. S tem je bila Jugoslavija dokončno osvobodjena.

Avgusta 1945 so sklicali v Beogradu AVNOJ na III. zasedanje, na katerem so sklenili AVNOJ preosnovati v začasno ljudsko skupščino. Sprejeli so tudi zakon o volitvah v ustavodajno skupščino, ki naj bi sklepala o družbeni in državni ureditvi v Jugoslaviji. Začasna ljudska skupščina je sprejela tudi zakon o agrarni reformi in še nekaj drugih. Po teh odločitvah in razpustitvi začasne ljudske skupščine je ljudska fronta začela agitacijo za volitve v ustavodajno skupščino in s sprejetjem nove ustave je bilo pričakovati v skladu s sklepi II. zasedanja AVNOJ uzakonitev pridobitev ljudske revolucije. Z neposrednim, tajnim in enakim glasovanjem je na volitvah 11. oktobra 1945 ogromna večina ljudstva dala svoje glasove za novo Jugoslavijo in za socialistično družbeno ureditev.

Ustavodajna skupščina se je sešla 29. novembra 1945 ter sprejela zgodovinski sklep o dokončni ukinitvi monarhije in proglasitvi Federativne ljudske

republike Jugoslavije. To je bilo zelo pomembno zgodovinsko dejanje in dokončanje tega, kar je začel AVNOJ na svojem drugem zasedanju v Jajcu. Ustavodajna skupščina, izvoljena jeseni 1945, je pripravila sprejem ustave. Na mnogoštevilnih zborovanjih so državljani dajali k osnutku svoje pripombe in dopolnitve in po izčrpnih razpravi jo je sprejela ustavodajna skupščina 31. januarja 1946. To je bila velika zmaga v borbi za uzakonitev pridobitve NOB in v oblikovanju nove Jugoslavije. V poznejšem razvoju so to ustavo še naprej izpopolnjevali.

V letih 1950 in 1953 so sledile pomembne družbenopolitične spremembe. Začetni korak v tej smeri pomeni sprejem zakona, s katerim se uvaja delavsko samoupravljanje (1950). **Letos praznujemo tridesetletnico začetkov uvajanja delavskega samoupravljanja.** To vnaša kvalitetne, revolucionarne spremembe v temelje družbene in politične ureditve. Delavsko samoupravljanje pomeni začetek novega procesa demokratizacije, ki je zajel temeljne odnose v družbi in proizvodnji. Z zakonom o ljudskih odborih je bilo uveljavljeno načelo samostojnosti ljudskih odborov, ki postanejo temelj vsega sistema oblasti. Tako se je začel proces uvajanja in razvoja delavskega samoupravljanja, ki še danes traja.

Demonstracije študentov v februarju 1923 v Ljubljani.

Z okupacijo slovenske zemlje je prešlo formalno vodstvo slovenskega naroda od buržoazije na Komunistično partijo Slovenije, s tem pa seveda še ni bilo rečeno, da je bilo to vodstvo že dokončno. Vsa narodnoosvobodilna vojna je obremenjena z borbo proti okupatorjem tudi revolucionarna borba za ljudsko oblast, torej borba ljudskih množic pod vodstvom Partije proti lastni buržoaziji. Partija se je v polni meri zavedala, da je treba delati hitro. Zato je CK KPS že 27. aprila 1941 sklical svoje sodelavce in zaveznike iz akcijske enotnosti, to je zastopnike krščanskih socialistov, demokratičnih Sokolov in naprednih slovenskih kulturnih delavcev. Točen datum to najbrž ni, vsekakor pa se je ustanovni sestanek Osvobodilne fronte slovenskega naroda vršil zadnje dni aprila 1941, kakih 14 dni po kapitulaciji Jugoslavije.

Ustanovni sestanek je bil v hiši Josipa Vidmarja, od krščanskih socialistov se ga je udeležil Tone Fajfar, od »sokolov« Jože Rus, od kulturnih delavcev Josip Vidmar, Ferdo Kozak in dr. Fran Šturm, od komunistov Boris Kidrič, dr. Aleš Bebler in Boris Zihlerl. Sestanek je potekal v najmračnejših dneh slovenske zgodovine. Po deželi je trenutno uspevala hitlerjev-

ska demagogija, v Ljubljani so visele italijanske in hitlerjevske zastave, bivši oblastniki, uradni politiki in strankarji, so se začeli takoj javno vdinjati okupatorju, formalno je izgledalo, da je narod izgubil vso perspektivo.

Zunanji potek ustanovnega sestanka je bil nekako takle. V imenu CK KPS je podal tovariš Kidrič ob analizi trenutnega položaja in perspektivah nadaljnega razvoja nekaj na kratko skiciranih točk, ob katerih so se zedinili vsi navzoči. Te točke so bile:

1. Uspehe hitlerjevske demagogije med slovenskimi množicami je zakrivila protiljudska politika nekdanjih oblastnikov, vendar so ti uspehi le prehodnega značaja in je na vidiku množično gibanje za osvoboditev.

2. Nosilci protiljudske politike v predaprilski Jugoslaviji se bodo razkrili tudi v osvobodilnem boju kot protinarodni in petokolonski elementi.

3. Usoda in bodočnost slovenskega naroda sta kar najtesneje povezani z usodo in bodočnostjo velika ruskega naroda ter vse Sovjetske zveze.

4. Takoj je treba pričeti z zbiranjem slovenskih množic na temelju za osvoboditev in združitve slovenskega naroda.

Vidmarjeva hiša na Večni poti, kjer je bil ustanovni sestanek OF

Osvobodilna fronta je predstavljala neko formalno, a koristno kontinuiteto slovenskega političnega življenja, v kateri je KPS, ustanovitelj OF, ostala nesporni voditelj. Za vse snovanje Fronte je značilno prav to, da se je formirala notranje prostovoljno, diktirale pa so jo zunanje okoliščine, ki so grozile, da bo slovenski narod nacionalno in socialno uničen. Kdor do usode svojega naroda ni bil ravnodušen, je moral nujno najti svoje mesto v Fronti.

Tako je lahko CK KPS v svojem proglasu konec aprila 1941 med drugim zapisal tudi to, da se mora združiti vse slovensko ljudstvo v skupno narodno fronto proti imperialističnim okupatorjem in zatiralcem. V to borbo je pozivala KPS vse delovno ljudstvo, vse politične skupine in vse domoljube, ki so bili proti narodnemu zatiranju. V tem proglasu je Partija prvič poklicala slovenski narod v borbo za zmago programa, ki ga moramo imenovati prvi program OF. Tako je Partija klicala v borbo:

1. proti razkosanju in zasužnjenju Slovenije, za neodvisnost in združitev slovenskega naroda;

2. za slogo in enotnost zasužnjenih narodov Jugoslavije in

vseh balkanskih narodov, za bratsko skupnost svobodnih in enakopravnih narodov;

3. proti imperialistični vojni, za mir brez aneksij in kontribucij na temelju pravice slehernega naroda do samoodločbe, vključno s pravico do odcepitve in združitve z drugimi narodi;

4. proti gospodarskemu uničenju slovenskega življa, proti draginji in pomanjkanju, proti krivični zamenjavi denarja, proti uničenju domače industrije in obrti;

5. proti terorju in preganjanju, proti izrednim okupacijskim ukrepom, proti raznorodovanju, razseljevanju slovenskega naroda in koloniziranju tujcev, proti kulturnemu zatiranju, proti odpuščanju slovenskega uradništva in nameščenstva, proti potujčevanju in proti zapostavljanju slovenskega jezika.

Partija je v tem prvem programu OF napovedala borbo okupatorju in vsemu njegovemu terorju na slovenskih tleh. Ta borba je bila narodnoosvobodilna ter tudi borba za združeno Slovenijo in drugačno Jugoslavijo, končana pa je bila po dolgih letih bojov in prelivanju krvi z zmago slovenskega ljudstva in ostalih jugoslovanskih narodov.

T. Č.

1. MAJ PRAZNIK DELA

Prvi maj je mednarodni praznik dela, borbeni dan solidarnosti vsega proletariata in delovnih ljudi vsega sveta. Proslava prvega maja je vezana na veliko stavkovno gibanje, ki se je razvilo v ZDA v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. In sicer je bila 1. maja 1886 v Chicagu delavska skupščina za osemurni delavnik. Ob tej priliki so policijski provokatorji vrgli bombe. Brez dokaza krivde so štiri delavske voditelje obsodili na smrt z obešenjem. Zato je bil leta 1889 v Parizu, na ustanovnem kongresu II. internacionale — mednarodne delavske organizacije — sprejet sklep o prvomajskih proslavah, s katerimi je delavski razred od takrat manifestiral za svoje ekonomske in politične zahteve.

Pri nas so delavci proslavljali Prvi maj vse od leta 1890 in te proslave so preraščale v demonstracije zavednega proletariata, ki ga je vodil skupni cilj — socialistični ideal.

Od 1918 leta se je Prvi maj proslavljal kljub terorju, streljanju in žandarskim ukrepom v znaku odločnih zahtev delavskega razreda in njegove Komunistične partije. Od prvih dni vstaje in do končne zmage naše revolucije se je prav na ta simbolični dan močno manifestirala povezanost naših narodov in delavskega razreda v borbi proti fašizmu.

V novi Jugoslaviji pa proslavljamo ta dan s številnimi delovnimi zmagami, ki so jih dosegli naši delovni ljudje v izgradnji domovine in socialističnega sistema družbenega samoupravljanja.

ŽIVEL 1. MAJ — PRAZNIK DELA

Uredništvo

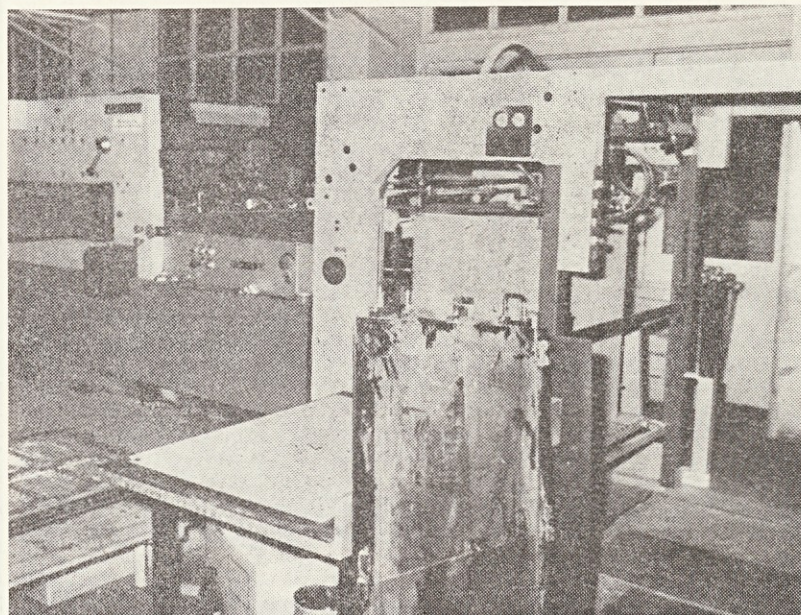
Iz misli...

(nadaljevanje s 5. strani)

obširnejšo depešo od Churchilla. Churchill seveda ni odobril sklepov drugega zasedanja AVNOJ, vendar tudi razgovora na tej podlagi ni odbil. Z drugimi besedami, očitno je menil, da je v teh sklepih nekaj, kar bi lahko bila začetna osnova za realizacijo njegovega končnega koncepta reševanja jugoslovanskega vprašanja. Šlo je po mojem mnenju za formulacijo v deklaraciji drugega zasedanja, v kateri je rečeno, da bo vprašanje monarhije ali republike v Jugoslaviji rešeno šele po vojni z demokratično odločitvijo ljudstva.

Churchillu, ki je bil realist in ki je v tem času že jasno spoznal, da je nemogoče kakršnokoli nasilno obračunavanje z Narodnoosvobodilno vojsko in z Narodnoosvobodilno fronto Jugoslavije, je ta formulacija odprla določene možnosti, da se reši, kar se pač rešiti da. In na prav tako reakcijo smo tudi računali, ko smo formulirali ta sklep. Potemtakem se ni zgodilo, kar so pričakovali »pesimisti«, da bo namreč Churchill z ostrim reagiranjem na avnojske sklepe ustvaril nov hud konflikt v protihitlerjevski koaliciji. Zgodilo se je to, kar so pričakovali »optimisti«. Churchill je glede na realno oceno razmerja sil in njihove moči v Jugoslaviji poskušal prodreti s političnimi sredstvi in s pritiskom na Jugoslavijo. Glavni adut v tej njegovi politiki oziroma politični taktiki so bili mednarodno priznanje nove Jugoslavije in pa cela vrsta do kraja odprtih vprašanj ki se bodo pojavila neposredno po vojni na mirovni konferenci. In to ne samo v odnosih med Jugoslavijo in za-

Predstavljamo vam

Izsekovalni avtomat.

Pri lepilnem avtomatu.

Proizvodni obrat potiskane embalaže (DE-10) je eden izmed šestih organizacijskih enot v temeljni organizaciji Kartonažna Ljubljana. Zgodovinske preteklosti ni potrebno posebej prikazovati, saj je slehernemu članu Kartonažne takoj jasno čim je enota v sestavi temeljne organizacije Kartonažna Ljubljana, da je to obrat z najdaljšo zgodovino delovne organizacije Kartonažna Ljubljana.

Že sam naziv tega obrata nam točno pove njegovo proizvodno

usmeritev, da je to proizvodnja vse vrste potiskane embalaže. Mislimo, da predstavitev te enote ne bi bila popolna, če nebi omenili osnovne značilnosti, to je vrste proizvodnje in njeno družbenopolitično organiziranost, saj je organizacija DE-10 na istem nivoju kot da je samostojna temeljna organizacija.

Obseg materialne proizvodnje te delovne enote predstavlja v TOZD Kartonažna Ljubljana 50% skupno izdelane materialne proizvodnje v temeljni orga-

nodnimi zavezniki tudi v odnosih med Sovjetsko zvezo in zahodnimi zavezniki.

Relativno mirna Churchillova reakcija na sklepe drugega zasedanja in pa dejstvo, da je zelo velik del svetovnega tiska zelo pozitivno ocenjeval te sklepe, sta vsekakor vplivala in pripomogla, da se je naš tako burno razplameneli spor s sovjetsko vlado o teh sklepih dokaj hitro pomiril. Rekel bi, da se je potem celo okrepilo naše medsebojno politično zaupanje, ki so ga spodkopavali nekateri prejšnji pojavi iz medsebojnih odno-

sov med našima dvema partijama. Okrepilo se je vojaško in politično sodelovanje med obema vladama. Z naše strani se je, to bi rad posebej poudaril, zaupanje od prve dežele socialistične revolucije bistveno okrepilo. Seveda so ostali nespremenjeni, čeprav skriti, nekateri momenti, v katerih smo se mi počutili kot »drobiž« za poravnavanje medsebojnih računov v globalni politiki velikih sil, o čemer bom kasneje govoril.

Toda če bi dal na eno stran tehnice vse tisto, kar je bilo pozitivno in kar nas je povezovalo

DE - 10, TOZD Kartonažna Ljubljana

Sodobna zaščita embalaže.

nizaciji, kar znaša 7.700 ton s skupno zaposlenimi 250 delavci. Na prvi polged bi si marsikdo ustvaril mnenje, da bi morali z 250 zaposlenimi delavci, proizvesti večjo proizvodnjo. Omeniti moramo, da je za proizvodnjo te vrste embalaže potrebno pred samim neposrednim procesom proizvodnje, to se pravi pred izdelavo prve faze na stroju, veliko priprave od izdelave samega osnutka kjer našemu kupcu poskušamo pomagati pri izbiri zunanjšega izgleda, potrebno vložiti veliko strokovnega dela, ki se ne odraža v tonah, ampak v čistem predpripravnem delu, ki je tako rekoč najpomembnejše za to vrsto proizvodnje. Na sa-

mih strojih je praktično samo reproduciranje predhodnega dela posameznih delavcev v pripravi tiska.

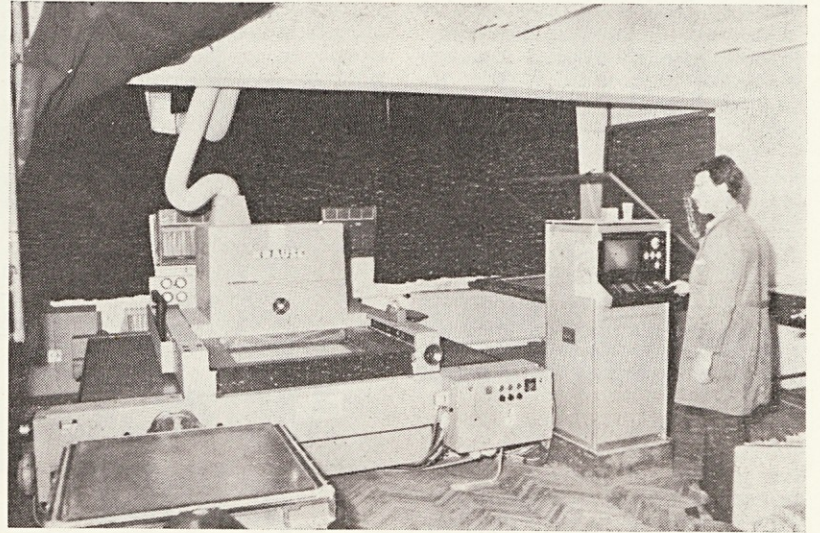
Sama strojna opremljenost v tej DE, je dokaj zadovoljiva, predvsem s sodobnimi stroji, ki so bili inštalirani v zadnjih letih, zavedamo pa se, da bo treba narediti korak naprej v sami tehnologiji in opremljenosti v pripravi, saj je to najpomembnejša faza za kvalitetno in hitro realizacijo izdelave izdelka.

Že tri do štiri leta nazaj smo začeli razmišljati, da organiziranost DE-10 taka kot je sedaj ni več primerna, da ima dejansko enota vse pogoje za samostojno temeljno organizacijo.

v političnih nesporazumih, potem bi morali ugotoviti, da je pozitivna stran veliko pomembnejša od negativne. To je bila naša pomembna opora pri odporu proti poskusom zahodnih vlad, ki so hotele izsiliti priznanje londonske vlade ali vsaj kakršenkoli bistveni kompromis s to vlado in kraljem Petrom, kar je bilo seveda za nas nesprijemljivo. A razen tega se je, zlasti proti koncu vojne bistveno povečala vojaška pomoč Jugoslaviji, ki je prej dolgo časa precej zaostajala za pomočjo, katero so nam dajali zahodni zavezniki. Z orožjem, ki smo

dobili od Sovjetske zveze in od zahodnih zaveznikov, je naša armada lahko tako modernizirala svojo oborožitev, da je postala samostojen, močan in enakopraven vojaški partner na vzhodni fronti od Madžarske pa do Jadranskega morja.

Pri vsem tem smo se kajpada zavedali, da bomo neke kompromise morali sprejeti. To tembolj, ker smo bili nepretrgoma pod pritiskom z obeh strani, z Zahoda in z Vzhoda. Seveda je bila razlika med enim in drugim pritiskom. Stalinov pritisk smo čutili bolj kot taktiko v okviru globalnih računov veli-

Priprava tiskarskih plošč.

Izsekovalni stavek bo kmalu pripravljen.

Prvi korak na reorganizaciji te delovne enote, je bil dosežen v lanskem letu, ko je enota organizirala svojo osnovno organizacijo sindikata in osnovno organizacijo Zveze komunistov. Nadaljnja faza je proučitev možnosti organiziranja temeljne organizacije. S tem smo v TOZD Kartonažna le ugotovili, da se zrelost kolektiva, predvsem pa njegova zavest nenehno krepi.

Na področju družbenopolitične aktivnosti v DE-10, smo lahko zadovoljni. Obe organizaciji sindikata kot OO ZK sta izred-

no aktivni, saj stalno spremljata in razpravljata o rezultatih te enote, saj se zavedajo odgovornosti, do 250 delavcev v sami delovni enoti.

Predstavitev te delovne enote je sicer kratka in smo prepričani, da je marsikaj izpuščena, vendar poudarjamo, da je v okviru temeljne organizacije šest delovnih enot in da je potrebno TOZD Kartonažna Ljubljana le enkrat predstaviti v celoti in tako spoznati ta TOZD.

Jakob Kondrič

kih sil, medtem ko je šlo v odnosih z zahodnimi zavezniki za bistvena vprašanja naše nacionalne eksistence, za združitev naših narodov Jugoslavije itd. Razen tega pa je šlo za odločujoča vprašanja nadaljnjega razvoja naše revolucije. Morali smo zato sprejeti samo idejo kompromisa, vendar natančno odmeriti skrajne meje tega kompromisa in ne dovoliti, da bi nas pritiski privedli v položaj, ko bi bili odvisni od velikih sil. Razpolagali smo z močno vojaško silo in s prevladujočim političnim vplivom med jugoslovanskim ljudstvom. Razen s

fizičnim, se pravi z oboroženim zunanjim napadom, nihče ni mogel spremeniti take naše pozicije oziroma nas potisniti na obrobje političnih dogodkov. Tako smo torej razpolagali z dovolj moči, da smo lahko prevzeli nase tudi določene precej tvegane kompromise.

Potemtakem v alternativni — ali neodvisno in samostojno odločati o bistvenih vprašanjih usode narodov Jugoslavije in naše revolucije ali pa priznati odvisnost od stališč in mnenj sovjetske vlade ali zahodnih vlad, sploh nismo prav nič omahovali. Opredelitev za svobodno

odločanje o lastni usodi je bila za nas vedno tudi edino mogoča izbira, ker smo pač vedno mislili, da kot avantgardna sila delavskega razreda Komunistična partija odgovarja predvsem svojemu ljudstvu, potem pa tudi vsem drugim delovnim ljudem in zatiranim narodom v okviru svojih skupnih interesov. Pri tem smo izhajali iz tega, da je stvar same naše partije, da na osnovi vseh potrebnih informacij in konzultacij ugotovi, v čem so dejansko ti skupni interesi. Kajti prav v drugi svetovni vojni smo imeli priložnost bolj jasno kot sploh kdaj prej videti, da posamezni krogi tako na Zahodu kakor na Vzhodu poškušajo svoje lastne državne interese obravnavati kot skupne, bodisi da gre za demokratične bodisi socialistične bodisi narodnoosvobodilne in podobne interese.

O tem vprašanju govorim nekoliko podrobneje zaradi tega, ker je bilo od jasnega odgovora nanj marsikaj odvisno v razvoju odnosov, o katerih bom govoril v nadaljevanju tega teksta, predvsem o sporazumu z londonsko kraljevsko vlado, z vladami zahodnih dežel, članic protihitlerjevske koalicije, in pa z vlado Sovjetske zveze.

Takratne pritiske, da bi dosegli sporazum z londonsko kraljevsko vlado in kraljem Petrom — v smislu, da dobijo reakcionarne sile stare Jugoslavije vsaj minimum tiste politične moči in tistih političnih možnosti delovanja, ki bi jim omogočile, da si postopno povrnejo čeprav tudi manj pomemben del tistih notranjih političnih in vojaških pozicij, ki so jih imele pred vojno — bi razlikoval, če že ne kvantitativno, pa vsaj kvalitativno. Ko nas je Stalin nagovarjal na tako rešitev, mu je bil glavni argument približno naslednji: Kaj vas toliko moti kralj Peter? Vi imate vso moč, on pa je samo figura. Razen tega podcenjujete vpliv monarhije v Jugoslaviji. Njen politični vpliv je še vedno močan. Strinjam se, da tej stari buržoaziji in njenim vojaškim krogom ni treba dati močosti, da bi se dokopali do ključnih pozicij oblasti. Vrnite formalno kralja, dajte delu teh starih politikov neke manj pomembne pozicije v državi, ko pa bo napočil čas, boste lahko odstranili tako kralja kot te ministre.

To mi je Stalin odkrito in jasno rekel konec 1944 leta v pogovoru, ki sem ga imel z njim, ko sem skupaj s Šubašičem obiskal Moskvo. Jaz sem mu takrat odgovoril, da nam to onemogočata predvsem dva razloga. Prvič, vse naše ljudstvo bi bilo zmedeno, ne bi razumelo takega našega koraka in bi ga celo imelo za izdajalskega, tako da bi sami sebi v lastnih vrstah ustvarili težko politično krizo. In drugič, po zahtevah, ki jih postavlja londonska vlada kot osnovo za kompromis, se vidi, da tudi ona ni tako neumna, ampak natančno ve, kaj hoče. Bila bi iluzija misliti, da se bo zadovoljila s takšno vlogo, ki bi ji že vnaprej zagotovila poraz. Stalinu sem v imenu centralnega komiteja, ki me je za to pooblastil, obljubil, da bomo res vse naredili, da pridemo do nekega kompromisa, in to ne zaradi lastnih potreb, temveč zaradi občutka naše odgovornosti za enotnost protihitlerjevske koalicije.

Iz Titovih spominov o njegovem obisku pri Stalinu, ki je bil kak mesec pred mojim obiskom, je jasno razvidno, da je Tito rekel Stalinu to isto. Toda Stalin je ostal neprepričan. Dejstvo, da ga takrat nismo »ubogali«, je bilo brez dvoma eden od glavnih virov njegovega stalnega nezaupanja do nas in nezadovoljstva z Jugoslavijo, kar je odigralo svojo vlogo tudi v definitivni krizi naših odnosov s Stalinom 1948 leta in v naslednjih letih.

Ko smo v političnem vodstvu odločali o tem ali naj sprejmemo pogajanja in se odločimo za iskanje nekakšnega sporazuma, še zlasti o najvažnejšem vprašanju, na katerem sta najbolj vztrajala tako londonska

vlada kakor Stalin, to se pravi na usodi kralja Petra II., smo imeli — vendar samo do neke mere, ne preveč — pred očmi medsebojne interese velikih sil, čeprav nismo bili pripravljene žrtvovati interese naših narodov interesom velikih sil in njihovega medsebojnemu sporazumevanju. Toda pred nami so bila neposredna pogajanja o miru, to je konferenca ministrov petih velesil, ki naj bi pripravili tekst pogodbe za mirovno konferenco kot takšno.

Na Zahodu smo politično priznanje izbojevali tako rekoč »na nož« z vrsto nesporazumov in sporov, o katerih sem prej govoril in o katerih nisem govoril in ki včasih niso bili prav nič manj pomembni. Proti svoji vo-

lji smo izžvali določen Stajinov občutek nezaupanja do Jugoslavije. Kljub vsemu smo lahko računali, da bomo na Vzhodu imeli, to je, da bomo dobili podporo v bistvenih vprašanih sklepev in zaključkov mirovne konference. Nikakor pa nismo mogli z zanesljivostjo računati na pomoč z Vzhoda pri tistih vprašanih, pri katerih smo že takrat čutili bodisi razlike ali pa razhajanja v stališčih sovjetske in naše revolucionarne vlade. In tako smo se takrat lahko oprli pravzaprav samo na zaveznika in računali nanju: na podporo in izredno trdno enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije ter na podporo velikega dela demokratične svetovne javnosti.

Kadrovska politika

Na posledice, ki nastajajo zaradi vse večje tehnične delitve dela v sistemu medsebojnih odnosov in mišljenju ljudi, je opozarjal že Marx. Človek in njegov odnos do strojev in strojnega dela je bilo vedno predmet številnih študij ne samo iz tehničnega, ampak tudi iz boiloškega, sociološkega in fiziološkega stališča. Prav tu pa prihaja do osnovne zahteve v psihološki revoluciji, da se delovnemu človeku prizna prioriteta pred strojem.

Pod kakšnimi pogoji in v kakšnih okoliščinah je mogoče danes priti do popolne humanizacije tovarniškega dela. Prav gotovo je to možno s podružabljanjem vseh sredstev za proizvodnjo, česar pa v prehodni dobi še nimamo. Izgradnja

socialistične družbe je širok in dolgotrajen proces, s katerim vzporedno teče tudi humanizacija dela, ki teži k temu, da bi avtomatsko prenehali obstajati momenti, ki so svojstveni kapitalizmu. Kadri pomenijo v celotnem produkcijskem procesu enega bistvenih faktorjev, brez katerega si proizvodnje sploh ne moremo zamisliti. Pri proučevanju poslovne politike vedno lahko ugotovimo integralno povezavo kadrovske politike z ostalimi izvedenimi politikami v podjetju, vendar pa pri nas v KTL do sedaj nismo posvečali kakšne večje pozornosti kadrovske politiki, niti ji nismo dali mesta, ki ji pripada in se vedno posluževali le improvizacij in ad hoc metod. Zato bi lahko vsaj teoretično spregovorili nekaj o splošnih smernicah glede ciljev, formiranja, področja, nosilcev, nadzora in izvajanja te politike.

Cilji kadrovske politike

Kadrovska politika je iz okvirov celotne poslovne politike

podjetja posebna izvedena politika. Ta politika je zelo pomembna in ni nikakršna specifičnost kadrovske službe, ampak je integralno povezana s politikami ostalih služb.

Cilj kadrovske politike je uskladiti interese posameznikov v kolektivu z interesi celotnega kolektiva podjetja in družbene skupnosti ter istočasno uskladiti človeški faktor z materialnimi činitelji proizvodnje. Izhajajoč iz tega poznamo torej naslednje osnovne aspekte kadrovske politike;

— usklajevanje interesov posameznika z interesi kolektiva in družbene skupnosti;

— usklajevanje človekovega dela z ostalimi materialnimi faktorji proizvodnje.

Zato mora kadrovska politika najti poti, ki bodo z najmanjšimi pretresi omogočile doseči tako kompleksno sintezo raznovrstnih in v danih okoliščinah celo protislovnih faktorjev.

(prihodnjič: Oblikovanje kadrovske politike)

Volitve so za nami

V zadnjem tednu meseca marca so v vseh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb potekale volitve v organe upravljanja in druge organe, tako za nivo odločanja v TOZD oz. DS SS kot tudi za organe upravljanja delovne organizacije.

Delavski svet delovne organizacije je bil konstituiran na skupni seji dne 3. 4. 1980 na kateri so se zbrali delegati dosedanjega delavskega sveta.

Na podlagi poročila volilne komisije je bil verificiran mandat novoizvoljenim delegatom delavskega sveta.

V delavski svet delovne organizacije so bili izvoljeni:

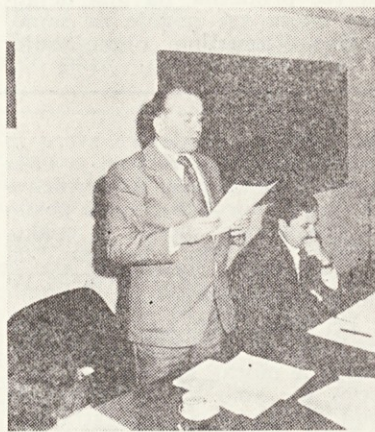
— iz TOZD Kartonažna Ljubljana
BRICELJ Milan
CIBER Andrej
DIMNIK Marjan
VULIČ-DERMOTA Ivo

— iz TOZD Kuverta Ljubljana
MENARD Stane
ZUNIČ Mačič

— iz TOZD Valkarton Logatec
SKUBIČ Marjan
SKVARČA Slavko

— iz TOZD Papirna konfekcija Ljubljana
NOVAK Karli
VOBIČ Zalka

— iz TOZD Lepenka Tržič
MEGLIČ Andrej
TIŠLER Andrej
— iz TOZD Jelplast Kamnagorica
LIKAR Antonija
SKUMAVEC Lovro
— iz TOZD Kartonaža Rakek
STERLE Milan
KAVČIČ Mirko
— iz TOZD Tika Trbovlje
UNETIČ Mirko
FRIDL Marjan
— iz TOZD Embalažni servis Koper

O delu delavskega sveta v pretečenem mandatnem obdobju je poročal predsednik tovariš Skubič.

PRELEC Anton
STARC Izidora
in

— iz Delovne skupnosti skupnih služb
BERNARD Jožica
GLADEK Vlasta

Predsednica konference osnovnih organizacij sindikata KTL tov. Ahčinova se dosedanjemu predsedniku delavskega sveta tov. Skubiču zahvaljuje za uspešno delo v pretečenem mandatnem obdobju.

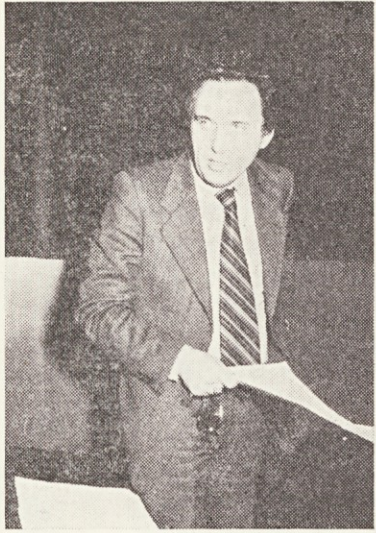
Na podlagi predloga konferen- ce osnovnih organizacij sindika- ta je bil za predsednika delav- skega sveta delovne organizacije

soglasno izvoljen tovariš Mirko Kavčič iz temeljne organizacije Kartonaža Rakek, za namestnika pa tovariš Milan Bricelj iz te-

meljne organizacije Kartonažna Ljubljana.

Novoizvoljeni delavski svet je v nadaljevanju seje izvolil svoje

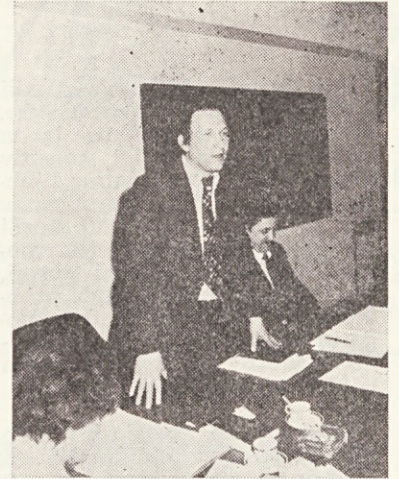
izvršilne organe. Sestavo izvršil- nih organov bomo objavili v »Biltenu«, ko bo izvršeno njih- vo konstituiranje.

O nalogah, ki so pred nami, je spregovoril delegatom generalni direktor tovariš Florjančič.

Delegati zbrani na konstitutivni seji delavskega sveta delovne organizacije.

Novoizvoljeni predsednik delavskega sveta delovne organizacije tov. Mirko Kavčič se zahvaljuje za izkazano zaupanje.

Volili smo delegate v organe upravljanja

Volili smo z vso resnostjo...

Delavski svet delovne organiza- cije Kartonažne tovarne Ljublja- na, je na zadnji seji, ki jo je imel dne 3. aprila, verificiral mandate delegatom v delavskem svetu delovne organizacije in članom odbora samoupravne delavske kontrole, ki so bili iz- voljeni na volitvah v času od 17. do 28. marca.

Letošnje volitve so bile v tem-eljnih organizacijah že opravljene na podlagi samoupravnega akta, ki ga doslej v delovni organizaciji še nismo imeli v pred- pisani obliki, t.j. **pravilnika o volitvah in odpoklicu organov upravljanja**, ki ga je sprejel delavski svet delovne organizacije dne 8. 2. 1980.

Delavski svet je 8. 2. 1980 tudi razpisal volitve za nove organe upravljanja v delovni organizaciji in imenoval volilno komisijo. S sklepom delavskega sveta, ki je vseboval vse bistvene elemente za razpis in izvedbo volitev v organe upravljanja delovne organizacije (npr. rok iz-

vedbe od 17. 3. do 21. 3. 1980; ključ za izvolitev delegatov v delavski svet, finančni odbor in odbor samoupravne delavske kontrole; itd.), so bile takoj seznanjene vse temeljne organizacije v sestavi delovne organizacije in delovna skupnost skupnih služb.

Že 18. februarja je bila skli- cana skupna seja volilne komisije delovne organizacije in volilnih komisij temeljnih organizacij ter delovne skupnosti skupnih služb, kjer smo se dogovorili za priprave na volitve, ter uskladili naše naloge.

Žal, se je že na tej seji nakazal odnos nekaterih predstavnikov ali celo temeljnih organizacij samih (?) do volitev, ki so bile pred nami, in ki se je izražal v njihovi odsotnosti na seji. Zato ni presenetljiva ugotovitev volilne komisije v poročilu delavskemu svetu delovne organizacije, da volitve niso bile izvedene v vseh temeljnih organizacijah v roku, ki ga je do-

ločil delavski svet, ter da v eni temeljni organizaciji celo niso izvolili delegata v finančni odbor delovne organizacije. Ugotavljam tudi, da so se le redke temeljne organizacije držale predpisanega roka 2 dni, v katerem so bile dolžne posredovati poročilo delavskemu svetu oz. volilni komisiji delovne organizacije po opravljenih volitvah.

Drugače so volitve potekale v redu. Iz zapisnikov volilnih komisij temeljnih organizacij izhajajo enotne ugotovitve, da so volitve potekale zakonito oziroma, da ni bilo opaziti volilnih nepravilnosti.

Menim, da smo v prihodnje dolžni v vseh temeljnih organizacijah posvetiti volitvam še večjo mero pozornosti, saj se v tem pravzaprav kaže naš izvirni odnos do samoupravljanja, in če hočemo, še dlje; odnos do pripadnosti širšemu kolektivu, ki je označen s pojmom delovne organizacije Kartonažna tovarna Ljubljana.

Ob tem naj mi bo dovoljeno opozoriti še na eno vprašanje.

Ali in kdaj bomo v sestavljeni organizaciji Slovenija papir istočasno izvajali volitve v organe upravljanja? Ne kaže izgubljati besed z dokazovanjem potrate delovnega časa, moči in finančnih sredstev ob ugotovitvi, da vsako leto opravimo v delovni organizaciji formalno enak postopek volitev v organe upravljanja. Tako bomo v prihodnjem letu ponovno volili v vseh temeljnih organizacijah organe upravljanja v sestavljeni organizaciji Slovenija papir. Da se temu izognemo, bi bil potreben le skupen sestanek vseh članic z namenom ugotovitve medsebojnih različnosti v časih poteka mandatov delegatov v organih upravljanja. Na tej podlagi bi bil možen dogovor za istočasno izvedbo volitev organov upravljanja vseh članic in organov upravljanja sestavljene organizacije, kar bi bilo mogoče doseči s časovno uskladitvijo trajanja mandatov delegatov, ki v sedanjem trenutku opravljajo svojo funkcijo.

Srečko Praprotnik

... a vendar veselo razpoloženi

Socialna služba v KTL

Pred dvema leti smo uvedli delovno mesto socialne delavke. Vemo, kako pomembna je ta služba za tako velik kolektiv kot je Kartonažna tovarna Ljubljana, kjer socialnih problemov res ne manjka. Ali smo storili dovolj? Kako se rešujejo problemi, kakšni so delovni pogoji, kakšne so ovire za rešitev problemov, o vsem tem smo se pogovarjali z Janjo Radi — socialno delavko, ki vesto opravlja naloge na tem področju.

Od kdaj ste zaposleni v Kartonažni tovarni Ljubljana?

Bila sem študentka naše delovne organizacije, delovne naloge pa sem prevzela 17. aprila 1978. leta.

Pri svojem delu se pogosto srečujete z ljudmi. Kako ste zadovoljni z delom in z ljudmi s katerimi se srečujete?

To področje me je že zelo zgodaj pritegnilo, zato sem se tudi odločila za ta študij. Na splošno sem z delom zadovoljna, pri neposrednih stikih z ljudmi, pa se jim glede na stopnjo izobrazbe prilagam. Tako se večkrat zgodi, da komu poleg nasveta napišem tudi prošnjo, za kar so mi ljudje zelo hvaležni. Včasih izgleda kakšen problem nerešljiv, potem pa se izkaže, da se da s skupnim sodelovanjem kar hitro rešiti. Tak primeri uspešnih rešitev mi dajejo vzpodbudo za nadaljnje delo. Čeprav dobivam pomoč, pa se mi zdi, da se tej službi vseeno posveča premalo pozornosti.

Kaj vam torej ni všeč, ali pa vam je morda kaj posebno všeč pri vašem delu?

Nekaj sem že omenila, predvsem pa mi ni všeč, kadar imam opravka z ljudmi, ki samo tarnajo, a ne vedo niti sami kaj hočejo in tudi nimajo kakšnih pametnih predlogov. V razgovorih moram biti pogosto zelo previdna in pozorna, kajti ljudje tudi pri problemih zelo pretiravajo, včasih namerno ali nehote prikrivalo bistvo problema. Precej je tudi takih, ki ne sodelujejo, za rešitev problema pa je eden izmed važnih pogojev, da je tudi posameznik dovolj aktiven. Pri ljudeh mi je všeč odkritost in zelo sem vesela kadar vidim, da čutijo zaupanje do mene kot človeka in do moje službe, za katero niti vsi še ne vedo, da sploh obstoji v KTL.

Kaj bi se dalo izboljšati pri vašem delu?

Ne vem kako bo z razvojem te službe, saj je vsakomur jasno, da je eno delovno mesto za tako razvejan in velik kolektiv ter s toliko TOZD za dobro in kontinuirano delo premalo. Sreča je na žalost v tem, da vsi

prizadeti še ne koristijo uslug te službe.

Precej strokovne literature si kupujem sama, ker so bojda stroški v SKS zelo veliki in tudi strokovnih seminarjev se ne morem udeleževati v tem času varčevanja. Vemo pa, da dandanes znanje tudi vedno hitreje zastareva in tako nivo znanja, ki se z udeležbo seminarjev komaj lahko obdrži, tudi pada. Delno me bo sicer razbremenil psiholog, ki bo prevzel nekaj nalog s teh področij, ki se zelo prepletata, vendar pa ponovno poudarjam, da bi morali večjo pozornost posvetiti novosprejetim delavcem, ki bi ob sprejemu opravili določene razgovore in izpolnili vprašalnik v obeh službah, saj tako ne bi zvedeli za probleme (stanovanjske in druge...) šele takrat, ko dosežejo kritično točko.

Torej je reorganizacija, razvoj in izboljšanje službe odvisno od mnogih dejavnikov in pristojnih organov ter posameznikov.

Janja Radi pri delu.

Vaše delo v samoupravnih organizacijah in družbenopolitičnih organizacijah?

Aktivno delujem v osnovni organizaciji ZSMS, v občini in krajevni skupnosti pa sem sploh zelo angažirana.

Sem delegat v družbenopolitičnem zboru občine, član občinske konference ZK, član štaba za LODS in kulturnega društva ter sekretar osnovne organizacije ZK v krajevni skupnosti, tako da prostega časa za zabavo in razvedrilo skoraj ne poznam.

Vaši načrti za prihodnost?

Želim si čimprej urediti stanovanje, na delovnem mestu pa se želim čimbolj poglobiti v svoje delo, seveda ob izboljšanju delovnih pogojev.

D. P.

Po mnenju sekretariata za informacije v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije, z dne 6. 6. 1979, je Glasilo Kartonažne tovarne Ljubljana, na podlagi 7. točke prvega odstavka 36. čle-

na zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33-316/72) oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov.

Seja IS v KTL

Poslovanje KTL je bilo obravnavano takorekoč »na kraju samem«.

V začetku meseca marca smo bili obveščeni s strani skupščine občine Ljubljana-Center, da bi imel v tem mesecu izvršni svet skupščine občine sejo v prostorih Kartonažne tovarne Ljubljana. Zaposlili so nas, da jim damo na razpolago oziroma v uporabo prostor, v katerem bi potekala seja in pripravimo gradivo za točko dnevnega reda, o dosedanjem poslovanju delovne organizacije Kartonažna tovarna Ljubljana in o planu delovne organizacije za leto 1980.

Seja izvršnega sveta je bila dne 19. 3. 1980 v predavalnici Kartonažne tovarne Ljubljana. Izvršni svet je obravnaval med drugim tekoče zadeve, predvsem s področja planiranja za obdobje 1981—1985, informacijo o izvajanju resolucije in družbenega dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razvoja delovne organizacije v letu 1980 in poročilo o delu javnega pravobranilstva mesta Ljubljana za leto 1979. Pod posebno točko dnevnega reda je obravnaval poročilo o delu in poslovanju delovne organizacije Kartonažna tovarna Ljubljana v letu 1979 ter plan za leto 1980.

Uvodne besede o poročilu o delu in poslovanju delovne organizacije KTL in o planu delovne organizacije za leto 1980 je podal generalni direktor tovarniš Florjančič. Izvršni svet je bil seznanjen tudi s programom varčevalnih ukrepov v delovni organizaciji, DS SS, TOZD Kartonažna Ljubljana in TOZD PAKO v letu 1980.

V razpravi, ki je sledila so predstavniki delovne organizacije odgovarjali na vprašanja članov izvršnega sveta. Izvršni svet je sprejel sklep, da se sprejme poročilo o poslovanju DO za leto 1979 in da podpira prizadevanja delovne organizacije v naslednjem planskem obdobju.

Po končani seji so se člani izvršnega sveta in vabljeni odzvali vabilu predstavnikov TOZD Kartonažna in si ogledali del proizvodnega procesa omenjene TOZD.

Ob koncu obiska so nam predstavniki izvršnega sveta zaželeli uspešno poslovanje ter obljubili, da bo potekalo tako sodelovanje tudi v bodoče.

Slavko Trendafilovski

Člani IS med ogledom proizvodnega procesa.